

De Cymru Adroddiad Blynyddol 2024 to 2025

Cyflwyniad

T/ACC Ceri Hughes, Cadeirydd y
Bwrdd Rheoli Strategol

Fel Cadeirydd Bwrdd Rheoli Strategol Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd De Cymru, cyflwynaf adroddiad blynyddol MAPPA eleni. Yn y pumed flwyddyn ar hugain ers cyflwyno MAPPA, mae'r trefniadau hyn mor hanfodol ag erioed. Rydym yn parhau i ymdrechu i gadw ein cymunedau'n ddiogel ac i amddiffyn cymunedau rhag troseddwyd rhyw a threisgar sy'n peri'r risg fwyaf o niwed drwy waith partneriaeth effeithiol sy'n seiliedig ar rannu gwybodaeth yn effeithiol i reoli unigolion peryglus.

Gall troseddau rhywiol a threisgar gael effaith ddinistriol ar ddioddefwyr, eu teuluoedd a chymunedau. Mae'r cyhoedd yn mynnu'r gwasanaeth gorau posibl y gallwn ei ddarparu, a hynny'n gwbl briodol, a byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar ffyrdd o gydweithio'n well er mwyn cyflawni hyn.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn amlinellu'r gwaith ar y cyd rhwng yr awdurdodau sy'n gyfrifol am MAPPA, yr Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Carchardai yn cael eu cefnogi gan amrywiaeth o asiantaethau, gan gynnwys iechyd a gofal cymdeithasol yn ogystal â darparwyr tai sydd â dyletswydd i gydweithredu. Mae'r cydweithio hwn yn darparu sylfaen ar gyfer rhannu gwybodaeth hanfodol ac ar gyfer datblygu cynlluniau rheoli risg cadarn i ddiogelu ein cymunedau.

Rydym yn parhau i weld cynnydd yn nifer yr unigolion sy'n dod yn destun trefniadau amddiffyn y cyhoedd aml-asiantaeth, ac mae nifer o heriau cymhleth yn bodoli; ac felly, mae'r gwaith ar draws MAPPA a'n hymrwymiad i atal ailddosedd drwy gyflawni'r amcanion yn ein Cynllun Busnes yn hanfodol. Drwy sicrhau bod ein sylfeini'n gywir, buddsoddi mewn ymarferwyr a sicrhau bod ein diwylliant yn un o fyfyrion a gwelliant parhaus i wreiddio dysgu ar bob cyfle; bydd y broses o wneud penderfyniadau yn fwy cadarn. Byddwn yn gwella'r gwaith o reoli risg ymhellach drwy ddefnyddio technoleg yn effeithiol a dal ein gilydd i gyfrif am ein perfformiad. Mae gwaith cynyddol bwysig ein cynghorwyr lleig yn fodd o graffu'n annibynnol ar ein gweithgareddau ac yn ategu ein hamcan i'n helpu i wella'n barhaus.

Rydym wedi ymrwmo i wella sut rydym yn rheoli troseddwyd peryglus er mwyn cadw ein cymunedau'n ddiogel. Wrth i faterion cymhleth mewn cymdeithas barhau, fel Bwrdd Rheoli Strategol mae'n rhaid i ni ragweld, paratoi ac ymateb i'r heriau sydd o'n blaenau ar gyfer MAPPA a chynorthwyo ymarferwyr yn eu rolau hanfodol. Byddwn yn goresgyn yr heriau hyn os bydd pob asiantaeth yn cydweithio.

Nicola Davies

Cyfarwyddwr Gwasanaeth Prawf Rhanbarthol Cymru, Gwasanaeth Prawf Cymru

Fel Cyfarwyddwr Gwasanaeth Prawf Rhanbarthol Cymru, mae'n fraint fawr cyfrannu at Adroddiad Blynyddol Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd (MAPPA) 2024-2025.

Mae MAPPA yn dod â'r Gwasanaeth Prawf, yr Heddlu, y Gwasanaeth Carchardai, ac asiantaethau eraill fel Tai, Awdurdodau Lleol, Cyfiawnder Ieuencid a Gwasanaethau Iechyd, at ei gilydd i ddiogelu'r cyhoedd a rheoli risgiau sy'n cael eu hachosi gan droseddwyd difrifol. Wrth galon y Gwasanaeth Prawf mae ein hymrwymiad i gydweithio ag asiantaethau eraill. Drwy weithio gyda'n gilydd, ein nod yw cryfhau ein dull gweithredu a chael effaith ystyrlon ar gadw ein cymunedau'n ddiogel.

Eleni, cyflwynwyd nifer o newidiadau i'r Gwasanaeth Prawf, gyda nod clir o roi pwys mawr ar ddiogelu'r cyhoedd a galluogi gwasanaethau i wneud pob ymdrech ar ran y rheini sydd yn y ddalfa ac yn y gymuned sy'n peri'r risg fwyaf o ymddygiad rhywiol a threisgar. Mae Byrddau Rheoli Strategol MAPPA yn hollbwysig o ran dal pob asiantaeth i gyfrif am effeithiolrwydd trefniadau gweithio amlasiantaeth, a rhoi sicrwydd i ddioddefwyr ac aelodau'r cyhoedd o ymrwymiad MAPPA i leihau aildroseddu a niwed.

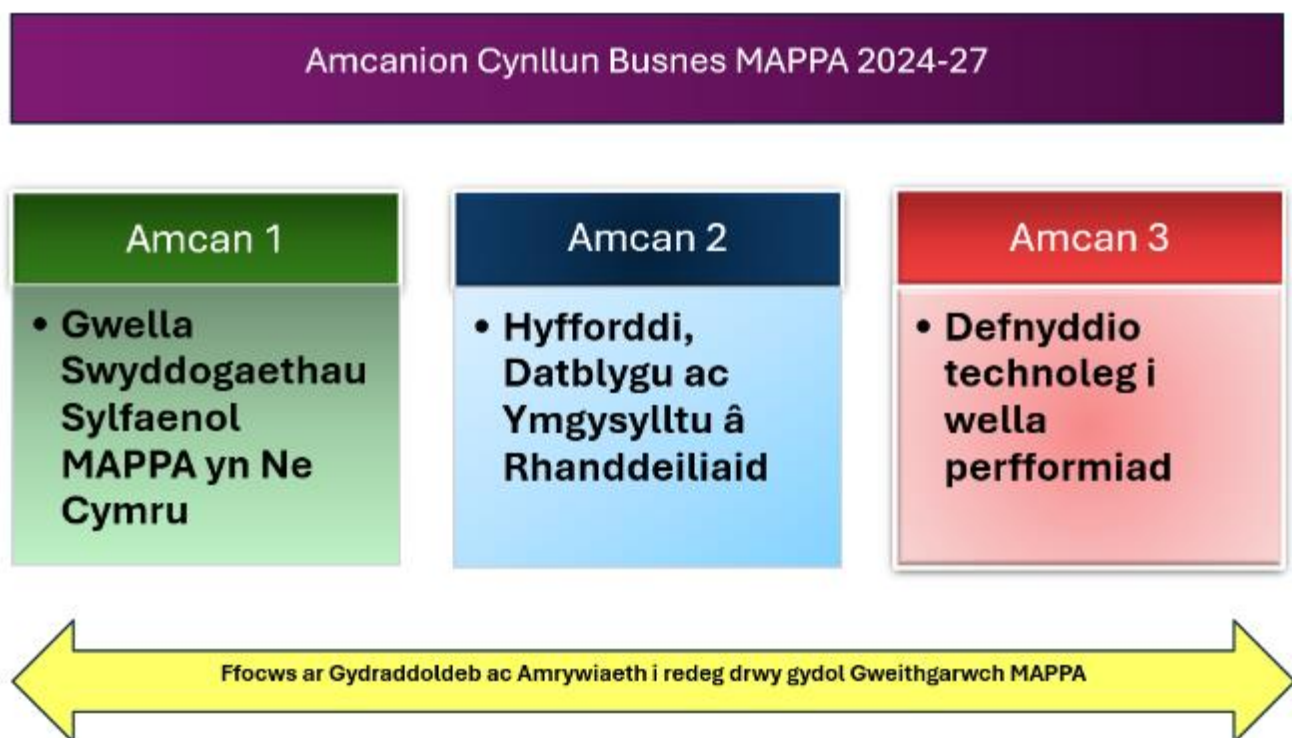
Gyda MAPPA yn nodi ei bumed flwyddyn ar hugain, mae'n dangos llwyddiant ac ymroddiad yr holl asiantaethau cysylltiedig. Mae'r adroddiad hwn yn darparu ystadegau o'r flwyddyn ddiwethaf, gan gyflwyno nifer yr unigolion sy'n cael eu rheoli o dan MAPPA a sut rydym yn cyflawni ein dyletswydd i fynd i'r afael ag achosion sylfaenol y rheini sy'n cael eu dyfarnu'n euog o droseddau difrifol. Gwelwyd cynnydd yn MAPPA eleni, sy'n adlewyrchu ein haddewid i'r gymuned y byddwn yn gwneud pob ymdrech i sicrhau gwelliannau a datblygu diwylliant o ddysgu.

Rydym yn gwerthfawrogi holl gyfraniadau ein rhanddeiliaid, sy'n hanfodol i gadw cymunedau'n ddiogel drwy reoli risg yn drwyadl.

Amcanion Cynllun Busnes De Cymru

Mae MAPPA De Cymru wedi ymrwymo i amddiffyn y cyhoedd, lleihau niwed difrifol, ac atal aildroseddu gan unigolion risg uchel. Rydym yn ymdrechu i wella hyder y cyhoedd drwy waith aml-asiantaeth cadarn, dysgu parhaus, a rheoli risg yn rhagweithiol.

Eleni, rydym hefyd wedi cymryd camau sylweddol tuag at wella ein hyfforddiant a'n hymgysylltiad â rhanddeiliaid, gan sicrhau bod y rhai sydd â dyletswydd i gydweithredu yn deall eu rôl yn MAPPA. Rydym yn edrych ymlaen at gyflwyno cynllun strategol tair blynedd blaengar i sbarduno gwelliannau ar draws ein gweithrediadau.

HM Prison &
Probation Service

1. Gwella Swyddogaethau Sylfaenol MAPPA yn Ne Cymru

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd cael yr elfennau sylfaenol yn iawn. Rydym yn dal i ganolbwyntio ar wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd MAPPA, gan sicrhau strwythurau llywodraethu a llinellau adrodd clir. Yn y dyfodol, ein nod yw mireinio a chryfhau prosesau MAPPA fel ein bod ni mewn sefyllfa well i ddiogelu'r cyhoedd a rheoli risg mewn ffordd strwythuredig a mesuradwy.

2. Hyfforddi, Datblygu ac Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Ein hamcan yw meithrin diwylliant cryf o ddysgu, hyfforddi ac ymgysylltu ar draws yr holl asiantaethau perthnasol. Drwy ganolbwyntio ar wreiddio arferion MAPPA a dysgu o Adolygiadau Achosion Difrifol, ein nod yw sicrhau dealltwriaeth ddyfnach o gyfrifoldebau MAPPA, gan arwain at wneud penderfyniadau gwell a lliniaru risg.

3. Defnyddio Technoleg i Greu Fframwaith Perfformiad Ystyrlon

Mae MAPPA De Cymru wedi ymrwymo i ddefnyddio technoleg i wella'r gwaith o reoli risg a monitro perfformiad. Drwy wella systemau rhannu data a datblygu adnoddau fel algorithmau i ragweld niwed, ein nod yw datblygu dull blaengar o reoli troseddwyd.

Beth yw MAPPA?

Cefndir MAPPA

Cyfres o drefniadau yw MAPPA (Trefniadau Amlasiantaethol ar gyfer Amddiffyn y Cyhoedd) i reoli'r risg a gyflwynir gan y troseddwy'r rhyw, terfysgaeth a threisgar gwaethaf (unigolion cymwys ar gyfer MAPPA) o dan ddarpariaethau rhannau 325 i 327B o Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003.

Maen nhw'n dod â'r Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a'r Gwasanaeth Carchardai ym mhob un o'r 42 o ardaloedd yng Nghymru a Lloegr o dan gorff sy'n cael ei alw'n Awdurdod Cyfrifol MAPPA.

Mae gan nifer o asiantaethau eraill Ddyletswydd i Gydweithredu (DTC) gyda'r Awdurdod Cyfrifol. Mae'r rhain yn cynnwys y Gwasanaethau Cymdeithasol, Gwasanaethau Iechyd, Timau Troseddwy'r Ifanc, Yr Adran Gwaith a Phensiynau a'r Awdurdodau Addysg a Thai Lleol.

Y Byrddau Rheoli Strategol Lleol (SMB) sy'n cynnwys uwch gynrychiolwyr o bob un o'r Awdurdodau Cyfrifol ac asiantaethau DTC sy'n gyfrifol am gyflwyno MAPPA yn eu hardaloedd. Mae'n ofynnol hefyd i'r Awdurdod Cyfrifol benodi dau Gynghorydd Lleyg i eistedd ar bob SMB MAPPA.

Mae'r Cynghorwyr Lleyg yn aelodau o'r cyhoedd a benodir gan y Gweinidog, sydd heb unrhyw gysylltiad â'r busnes o reoli unigolion cymwys ar gyfer MAPPA ac sy'n gweithredu fel arsylwyr annibynnol ond gwybodus; gallant ofyn cwestiynau na fyddai staff proffesiynol yn gweithio yn y maes yn meddwl eu gofyn. Maent hefyd yn cyfrannu eu dealltwriaeth a'u safbwynt o'r gymuned leol at y Bwrdd Rheoli Strategol (mae'n rhaid bod ganddynt gysylltiadau cryf â'r gymuned leol a'u bod yn byw yno).

Sut mae MAPPA yn gweithio

Mae unigolion sy'n gymwys ar gyfer MAPPA yn cael eu pennu ac mae gwybodaeth

amdanynt yn cael ei rhannu rhwng asiantaethau fel sail i asesiadau risg a chynlluniau rheoli risg y bobl sy'n eu rheoli neu eu goruchwylio.

Dyna gyn belled ag y mae MAPPA yn mynd yn y rhan fwyaf o achosion. Ond, mewn rhai achosion, mae angen goruchwyliaeth ar lefel uwch a rheolaeth amlasiantaethol strwythuredig. Mewn achosion o'r fath, bydd ymarferwyr yr asiantaethau perthnasol yn mynychu cyfarfodydd rheolaidd MAPPA.

Mae pedwar categori o droseddwy'r sy'n gymwys ar gyfer MAPPA:

- **Categori 1** – yn destun gofynion hysbysu troseddwy'r rhyw;
- **Categori 2** – troseddwy'r treisgar yn bennaf sydd wedi eu dedfrydu i 12 mis neu fwy yn y carchar neu i orchymyn ysbyty; a
- **Categori 3** – troseddwy'r nad ydynt yn gymwys o dan gategoriâu 1 na 2 na 4 ond y mae eu troseddau'n cyflwyno risg o niwed difrifol.
- **Categori 4** – terfysgaeth a gafwyd yn euog ac unigolion sydd mewn perygl o derfysgaeth

Mae tair lefel o reolaeth i sicrhau bod yr adnoddau'n canolbwyntio ar yr achosion lle mae eu hangen fwyaf; fel arfer, y rhai sy'n peri risg uwch o niwed difrifol.

- **Lefel 1** yw lle mae'r unigolyn yn cael ei reoli gan y brif asiantaeth drwy gyfnewid gwybodaeth a darparu cymorth aml-asiantaeth yn ôl yr angen ond heb gyfarfodydd MAPPA ffurfiol;
- **Lefel 2** yw lle mae angen cyfarfodydd MAPPA ffurfiol i reoli'r unigolyn.
- **Lefel 3** yw lle mae'r cynlluniau rheoli risg yn gofyn am bresenoldeb ac ymrwymiad adnoddau ar lefel uwch mewn cyfarfodydd MAPPA.

Cefnogir MAPPA gan ViSOR. System Technoleg Gwybodaeth genedlaethol yw hon i helpu i reoli unigolion sy'n cyflwyno risg ddifrifol o niwed i'r cyhoedd. Mae defnyddio ViSOR yn ei gwneud yn haws rhannu gwybodaeth ar draws sefydliadau a throsglwyddo gwybodaeth allweddol yn ddiogel pan fydd unigolion risg uchel yn symud rhwng ardaloedd, gan wella unrhyw fesurau diogelu'r cyhoedd. Mae ViSOR yn golygu bod staff yr Heddlu, y Gwasanaeth Prawf a Charchardai'n gallu gweithio ar yr un system TG, gan wella ansawdd a phrydlondeb asesiadau risg ac ymyriadau i atal troseddu.

MAPPA a Therfysgaeth

Cyhoeddodd y llywodraeth Adolygiad Annibynnol o'r MAPPA a ddefnyddiwyd i Oruchwylio unigolion risg Terfysgaeth a Therfysgaeth ar 2 Medi 2020, a chyhoeddodd ei hymateb ar 9 Rhagfyr. Mae'r ddwy ddogfen ar gael yn <https://www.gov.uk/government/publications/multi-agency-public-protection-arrangements-review>. Roedd yr adroddiad yn cynnwys nifer o argymhellion, ac mae nifer ohonynt wedi

cael eu rhoi ar waith, gan gynnwys drwy Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Dedfrydu 2021 a Deddf yr Heddlu, Troseddu, Dedfrydu a'r Llysoedd 2022. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol hefyd wedi diwygio Canllawiau statudol MAPPA ar droseddwy'r terfysgol.

Mae'r Gwasanaeth Prawf, drwy'r Is-adran Diogelwch Gwladol, wedi creu gweithlu arbenigol ymroddedig a medrus, sy'n darparu lefel uwch o reolaeth ac ymyrraeth ar gyfer yr unigolion mwyaf risg uchel, cymhleth ac uchel eu proffil yn y gymuned. Mae hyn yn cynnwys rheoli troseddwy'r sy'n gysylltiedig â therfysgaeth a throseddwy'r sy'n peri risg o derfysgaeth. Bydd yr Is-adran Diogelwch Gwladol a Phlisma Gwrthderfysgaeth yn gweithio'n agos gyda SMBs lleol i sicrhau bod achosion o derfysgaeth yn cael eu rheoli'n gadarn. Nid yw data ar unigolion Categori 4 wedi ei gynnwys yn yr adroddiad hwn oherwydd materion diogelu data sy'n ymwneud â niferoedd isel. Bydd y data hwn yn cael ei gyfuno a'i gyhoeddi'n genedlaethol.

Mae holl adroddiadau MAPPA Cymru a Lloegr yn cael eu cyhoeddi ar-lein yn: www.gov.uk

Ystadegau MAPPA

Unigolion sy'n gymwys ar gyfer MAPPA ar 31 Mawrth 2024

	Categori 1: Yn destun gofynion hysbysu troseddwy'r rhyw	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 1	1923	515	-	2438
Lefel 2	48	55	46	149
Lefel 3	4	0	4	8
Cyfanswm	1975	570	50	2595

Troseddwy'r sy'n gymwys ar gyfer MAPPA – Lefelau 2 a 3 yn ôl categori (cyfanswm blynyddol)

	Categori 1: Yn destun gofynion hysbysu troseddwy'r rhyw	Categori 2: Troseddwy'r treisgar	Categori 3: Troseddwy'r peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 2	138	85	66	289
Lefel 3	13	2	9	24
Cyfanswm	151	87	75	313

Categori 1 wedi cael rhybudd neu eu canfod yn euog o dorri'r gofynion hysbysu	6
---	---

Categori 1 lle penderfynwyd diddymu eu gofyniad hysbysu gydol oes drwy wneud cais	9
---	---

Gorchmynion cyfyngu ar gyfer troseddwy'r Categori 1

Gorchmynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO)	195
SHPO gyda chyfyngiad ar fynd dramor	0
Gorchymyn Hysbysu	0

Nifer yr unigolion a ddaeth yn destun gofynion hysbysu troseddwr rhyw yn dilyn torri Gorchymyn/ Gorchmynion Risg Rhywiol (SRO)	3
--	---

Unigolion Lefelau 2 a 3 sydd wedi dychwelyd i'r ddalfa

Dychwelyd i'r ddalfa am dorri amodau trwydded	Categori 1: Yn destun gofynion hysbysu	Categori 2: Troseddwyr treisgar	Categori 3: Troseddwyr peryglus eraill	Cyfanswm
Lefel 2	29	45	53	127
Lefel 3	2	3	1	6
Cyfanswm	31	48	54	133

Torri SHPO	
Lefel 2	3
Lefel 3	0
Cyfanswm	3

Cyfanswm nifer yr unigolion sy'n destun gofynion hysbysu troseddwyr rhyw fesul 100,000 o'r boblogaeth	161
---	-----

Mae'r ffigur hwn wedi ei gyfrifo gan ddefnyddio'r amcangyfrifon o'r boblogaeth trigolion ganol 2024, a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol ar 30 Gorffennaf 2025, ac eithrio plant iau na 10 mlwydd oed.

Sylwadau esboniadol ar y tablau ystadegol

Cefndir MAPPA

Mae cyfanswm yr unigolion sy'n gymwys ar gyfer MAPPA, yn ôl categori, yn adlewyrchu'r darlun ar 31 Mawrth 2024 (hynny yw, maent yn rhoi cipolwg). Mae gweddill y data yn berthnasol i'r cyfnod rhwng 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024.

(a) Unigolion sy'n gymwys ar gyfer MAPPA – mae'r gyfraith yn diffinio unigolion fel rhai sy'n gymwys i gael eu rheoli gan MAPPA oherwydd eu bod wedi cyflawni troseddau rhywiol, treisgar neu derfysgol penodol neu eu bod ar hyn o bryd yn peri risg o niwed difrifol. Rheolir y rhan fwyaf ar Lefel 1 heb gyfarfodydd MAPPA ffurfiol. Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys dim ond yr unigolion sy'n gymwys ar gyfer MAPPA ac sy'n byw yn y gymuned. Nid ydynt yn cynnwys rhai sydd yn y carchar neu dan glo o dan y Ddeddf Iechyd Meddwl.

(b) Unigolion sy'n destun Gofynion Hysbysu Troseddwr rhyw – sef y rhai sydd angen hysbysu'r heddlu ynghylch eu henw, cyfeiriad a manylion personol eraill a rhoi gwybod iddynt am unrhyw newidiadau sy'n digwydd wedyn (sef y "gofyniad hysbysu.") Mae'r unigolion hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan yr heddlu. Gallant hefyd gael eu rheoli gan y gwasanaeth prawf neu'r gwasanaeth iechyd os ydynt yn destun trwydded neu orchymyn ysbyty. Mae methu â chydymffurfio â'r gofyniad hysbysu'n drosedd sy'n arwain at uchafswm cosb o bum mlynedd yn y carchar.

(c) Troseddwyr Treisgar – unigolion a gafwyd yn euog o droseddau treisgar a ddedfrydwyd i garchar neu a gadwyd dan glo am 12 mis neu fwy, neu a gadwyd dan glo dan orchymyn ysbyty a nifer fach o unigolion a gafwyd yn euog o droseddau rhywiol nad ydynt yn ddarostyngedig i ofynion hysbysu. Mae'r unigolion hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan y Gwasanaeth Prawf, y Tîm Troseddwyr Ifanc neu'r Gwasanaethau Iechyd Meddwl.

(d) Troseddwyr Peryglus Eraill – unigolion nad ydynt yn gymwys o dan y ddau gategori cymwys eraill ar gyfer MAPPA ond sy'n cyflwyno risg o niwed difrifol sydd angen ei reoli drwy gyfarfodydd MAPPA. Mae'r troseddwyr hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan ba bynnag asiantaeth sy'n bennaf gyfrifol amdanynt.

(e) Troseddwyr Risg Terfysgaeth a Therfysgaeth – unigolion sy'n ddarostyngedig i ofynion hysbysu troseddwyr terfysgaeth; unigolion a gafwyd yn euog o derfysgaeth, neu droseddau sy'n ymwneud â therfysgaeth, a ddedfrydwyd i garchar neu eu cadw dan glo am 12 mis neu fwy, neu a gafodd eu cadw dan orchymyn ysbyty; a'r unigolion sydd wedi cyflawni trosedd ac a allai fod mewn perygl o gymryd rhan mewn gweithgarwch sy'n gysylltiedig â therfysgaeth. Mae'r unigolion hyn yn cael eu hasesu a'u rheoli gan yr Heddlu Gwrthderfysgaeth ac Adran Diogelwch Cenedlaethol y Gwasanaeth Prawf.

(f) Torri Trwydded – bydd unigolion sy'n cael eu rhyddhau i'r gymuned ar ôl cyfnod yn y carchar yn cael eu rhoi ar drwydded gydag amodau (o dan oruchwyliaeth y gwasanaeth prawf). Os nad yw'r unigolyn yn cydymffurfio â'r amodau hyn, bydd y Gwasanaeth Prawf yn cymryd camau tor-amod a gall yr unigolyn gael ei alw'n ôl i'r carchar.

(g) Gorchymyn Atal Niwed Rhywiol (SHPO) (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar fynd dramor). Bwriad Gorchymynion Atal Niwed Rhywiol (SHPO) a Gorchymynion Atal Troseddau Rhywiol dros dro, sy'n disodli Gorchymynion Atal Troseddau Rhywiol, yw diogelu'r cyhoedd rhag unigolion a gafwyd yn euog o drosedd rhywiol neu dreisgar sy'n peri risg o niwed rhywiol i'r cyhoedd, drwy osod cyfyngiadau a/neu rwymedigaethau cadarnhaol ar eu hymddygiad. Maent yn gofyn bod yr unigolyn yn rhoi ei fanylion i'r heddlu (yn unol â Rhan 2 o Ddeddf 2003) drwy gydol cyfnod y gorchymyn.

Rhaid i'r llys fod yn fodlon yn ôl pwysau tebygolrwydd bod angen y gorchymyn i warchod y cyhoedd (neu unrhyw aelodau penodol o'r cyhoedd) yn y Deyrnas Unedig, neu blant neu oedolion agored i niwed (neu unrhyw blant neu oedolion agored i niwed penodol) dramor, rhag niwed rhywiol gan y troseddwr. Yn achos gorchymyn a wneir ar gais annibynnol gan Brif Swyddog neu'r Asiantaeth Drosedd Genedlaethol (NCA), yr Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig (BTP), neu'r Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn (MODP), rhaid i'r prif swyddog/NCA/ BTP/MODP ddangos bod yr unigolyn wedi ymddwyn yn y fath fodd ers ei gael yn euog fel bod angen y gorchymyn.

Y cyfnod lleiaf ar gyfer gorchymyn llawn yw pum mlynedd. Yr isafswm oed yw deg, sef oed cyfrifoldeb troseddol, ond lle mae'r diffynnydd o dan 18 oed dylid ond ystyried cais am orchymyn mewn amgylchiadau eithriadol.

(h) Gorchymyn Hysbysu – lle mae angen i unigolion a gafwyd yn euog o gyflawni troseddau rhywiol dramor gofrestru â'r heddlu er mwyn diogelu'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig rhag y risg a gyflwynir ganddynt. Gall yr heddlu yng Nghymru a Lloegr roi gorchymyn hysbysu'n uniongyrchol i droseddwr sydd eisoes yn y Deyrnas Unedig neu sy'n bwriadu dod i'r Deyrnas Unedig ac sy'n gorfod hysbysu o fewn tri diwrnod i'w dderbyn. Mae gan unigolion hawl i apelio yn erbyn hysbysiad.

(i) Gorchymyn Risg Rhywiol (gan gynnwys unrhyw gyfyngiad ychwanegol ar deithio dramor) – mae'r Gorchymyn Risg Rhywiol (SRO) wedi disodli'r Gorchymyn Risg o Niwed Rhywiol (RoSHO) a gallai gael ei wneud ar gyfer unigolyn sydd heb ei gael yn euog o drosedd rhywiol neu dreisgar (nac unrhyw drosedd arall) ond sy'n cyflwyno risg o niwed rhywiol.

Gall y SRO gael ei wneud mewn llys ynadon ar gais yr heddlu, NCA, BTP neu'r MODP lle mae unigolyn wedi cyflawni gweithred o natur rhywiol ac mae'r llys yn fodlon bod yr unigolyn yn cyflwyno risg o niwed i'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig neu i blant neu oedolion agored i niwed dramor.

Gall SRO wahardd yr unigolyn rhag gwneud unrhyw beth a ddisgrifir ynddo, gan gynnwys teithio dramor, neu osod rhwymedigaethau cadarnhaol arno. Rhaid i unrhyw waharddiad a/neu rwymedigaeth fod yn angenrheidiol i warchod y cyhoedd yn y Deyrnas Unedig rhag niwed rhywiol, neu yng nghyswllt mynd dramor, gwarchod plant neu oedolion agored i niwed rhag niwed rhywiol.

Mae'n ofynnol i unigolyn gyda SRO hysbysu'r heddlu ynghylch eu henw a'u cyfeiriad cartref o fewn tri diwrnod i wneud y gorchymyn a hefyd rhoi gwybod am unrhyw newidiadau i'r wybodaeth yma o fewn tri diwrnod.

Mae SRO yn gallu para am ddwy flynedd o leiaf ond heb unrhyw uchafswm, ac eithrio unrhyw gyfyngiadau ar fynd dramor sy'n gallu, lle mae'n berthnasol, para am bum mlynedd ar y mwyaf (ond gall gael ei adnewyddu).

Mae'r safon droseddol o brawf yn parhau i fod yn berthnasol. Gall y person sy'n destun y gorchymyn apelio yn ei erbyn a gall yr heddlu neu'r person dan sylw wneud cais i amrywio, adnewyddu neu ollwng y gorchymyn.

Mae torri SRO yn drosedd a'r uchafswm cosb yw pum mlynedd yn y carchar. Lle mae unigolyn yn torri ei SRO, bydd yn dod yn destun gofynion hysbysu llawn.

Mae unigolion sy'n destun SRO yn cael eu cofnodi ar VISOR fel Person Peryglus Posibl (PDP).

(j) Diddymwyd gofyniad hysbysu gydol oes drwy wneud cais – Gall unigolion cymwys gyflwyno cais i'r heddlu adolygu eu gofynion hysbysu amhenodol. Bydd yr heddlu'n adolygu'r cais ac yn penderfynu a ddylid diddymu'r gofynion hysbysu. Gwneir y penderfyniad hwn ar lefel Uwch-arylygydd. Bydd y rhai sy'n parhau i gyflwyno risg sylweddol yn aros yn ddarostyngedig i ofynion hysbysu am oes, lle bo angen.

Bydd unigolion ond yn dod yn gymwys i ofyn am adolygiad ar ôl bod yn destun gofynion hysbysu amhenodol am o leiaf 15 mlynedd yn achos oedolion, ac 8 mlynedd yn achos troseddwr ifanc.

Prawf **Cymru**
Wales Probation

